

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

вибіркова дисципліна: «Герботологічний моніторинг агрофітоценозів»				
Шифр та назва спеціальності		201 - Агрономія	Відповідальні відділи/лабораторії інституту:	Лабораторія герботології
Назва освітньо-наукової програми		«Агрономія»		
ВИКЛАДАЧІ		Іващенко Олександр Олександрович, доктор с-г наук, професор		
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ				
Анотація		Дисципліна спрямована на формування теоретичних знань та практичних вмінь з проблеми контролю забур'яненості посівів сільськогосподарських культур зумовлена істотним негативним впливом бур'янів на продуктивність культурних рослин. Без розв'язання цієї проблеми не можна досягнути на практиці ефективного використання досягнень селекції, агрохімії, технічних засобів, заходів меліорації ґрунтів, зростання урожайності вирощуваних культурних рослин.		
Мета та цілі		Надати майбутнім докторам філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» теоретичні знання та практичні вміння освоєнні знань майбутніми фахівцями про сучасні та новітні методи захисту рослин від шкідливих організмів для збереження максимальної потенційної продуктивності культур.		
Формат		Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль –залік		
Результати навчання		В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати: -різноманітність видового складу бур'янів свого регіону, їхні біоекологічні особливості, шкодочинність і класифікацію бур'янів, особливості різних груп бур'янів, структуру агрофітоценозів, різноманітність взаємовідносин між видами, методикку обліку та оцінки потенційної і актуальної забур'яненості полів, систему комплексних запобіжних та винищувальних заходів боротьби з бур'янами, методикку розрахунку екологічної та економічної доцільності заходів контролю та боротьби із забур'яненістю полів;розпізнавати види бур'янів у природі, за гербарними зразками, сходами та плодами із насінням, визначати та розраховувати потенційну та актуальну забур'яненість полів, складати карти забур'яненості, реалізовувати на практиці систему заходів контролю забур'яненості з врахуванням технології вирощування культур і конкретних умов агроландшафту, оцінювати якість проти бур'янових заходів.		
Обсяг		Загальний обсяг дисципліни 90 годин: лекції – 10 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота –60год.		
Пререквізити		Курси дисциплін із землеробства, герботології, рослинництва, агрохімії, ґрунтознавства, мікробіології, екології, селекції та насінництва, овочівництва для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.		
Ознаки		Вибіркова навчальна дисципліна зі спеціалізації«Агроекологічні принципи землеробство», що формує фахові компетентності у аспіранта		
Курс / семестр		2/4		

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ					
Лекція 1	Видова різноманітність бур'янів і специфіка її формування в регіонах	Практичне заняття	Ознайомлення в польових умовах з видовою різноманітністю бур'янів у посівах. Ідентифікація сходів за видами у фазу сім'ядоль, 2-х, 4-х, 6-ти листків).	С а м о с т і й н а	Видова різноманітність бур'янів і специфіка її формування в регіонах
Лекція 2	Диференційовані шляхи адаптації видів бур'янів до умов вегетації	Практичне заняття	Дослідження процесів забур'янення посівів з різним способами сівби (суцільний рядковий посів, широкорядні посіви).		Диференційовані шляхи адаптації видів бур'янів до умов вегетації
Лекція 3	Систематика видів бур'янів. Шляхи і причини формування потенційної засміченості орних земель органами розповсюдження бур'янів	Практичне заняття	Оцінка оптимальних фаз розвитку рослин культури для застосування гербіцидів або проведення інших заходів захисту посівів від бур'янів		Систематика видів бур'янів. Шляхи і причини формування потенційної засміченості орних земель органами розповсюдження бур'янів
Лекція 4	Особливості динаміки процесів забур'янення посівів	Практичне заняття	Виконати підготовчу роботу в посівах буряків цукрових, сої , ріпаку перед застосуванням гербіцидів		Особливості динаміки процесів забур'янення посівів
Лекція 5	Системи оцінки присутності бур'янів у посівах сільськогосподарських культур	Практичне заняття	Провести діагностичні заходи у посівах кукурудзи і сорго цукрового перед застосування гербіцидів		Системи оцінки присутності бур'янів у посівах сільськогосподарських культур
ПРИКЛАД ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ					
1. До якої ботанічної родини належить (StellariamediaL.). 1. Chenopodiaceae 2. Caryophyllaceae 3. Poaceae 4. Amaranthaceae 5. Fabaceae 2. Назвіть вид бур'янів що належить до рослин - терофітів. 1. Solanumnigrum L. 2. Sonchusarvense L. 3. Elymusrepens (L.) Pal.Beauv. 4. Phragmitesaustralus L. 5. Eguisetumarvense L.			4. Назвіть вид бур'янів, що формує повноцінні білки. 1. Sinapisarvensis L. 2. Aristolochiaclematitis L. 3. Anagalisarvensis L. 4. Agrostemagitago L. 5. Amaranthuslividus L. 5. Назвіть вид бур'янів що є типовим евтрофом. 1. ComelinamicrocarpaAndrz. 2. Capsella bursa-pastoris L. 3. Poa pretense L. 4. Atriplexpatula L. 5. Erodiumcicutatum		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА			
Базова	<p>1.Івашенко О.О. Бур'яни в агрофітоценозах (проблеми практичної гербології) монографія. – Київ: Вид «Світ», 2001. - 234с.</p> <p>2.Івашенко О.О. Зелені сусіди (науково-популярна гербологія) монографія – Київ: вид. «Фенікс», 2013. – 480с.</p> <p>3.Івашенко О.О., Івашенко О.О. Загальна гербологія (монографія)- Київ: «Фенікс», 2019. - 702с.</p> <p>4.Веселовський І.В., Манько Ю.П., Лисенко А.К., Атлас-визначник бур'янів. – К.: Урожай, 1988. – 128 с.</p> <p>5.Веселовський І.В., Манько Ю.П., Козубський О.В. Довідник по бур'янах. – К.: Урожай, 1993. – 208с.</p> <p>6.Косолап М.П. Гербологія: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2004. – 362 с.</p> <p>7.Косолап М.П. Гербологія з основами фітоцетології. – К.: НАУ, 1999. – Ч. 1. – 89 с.; Ч. 2. – 102с.</p> <p>8.Бурда Р.І. Методика дослідження адаптивної стратегії чужорідних видів рослин в урбанізованому середовищі [Текст] : монографія / Р.І. Бурда, О.А. Ігнатюк; НАН України, Наук. центр екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу. – К.: Віпол, 2011. – 111 с.</p>	Додаткова	<p>1.Косолап М.П. та ін. Методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних занять з гербології / М.П. Косолап, С.М. Вигера, Ю.П. Манько та ін. – К.: НАУ, 2004. – 104 с.</p> <p>2.Манько Ю.П. та ін. Бур'яни та заходи боротьби з ними / Ю.П. Манько, І.В. Веселовський, Л.В. Орел, С.П. Танчик. – К.: Учбово-методичний центр Мінагропрому України, 1998. – 240 с.</p> <p>3.Манько Ю.П. Гербологія: Методичні вказівки. – К.: НАУ, 1999. – 44 с.</p> <p>4.Фясюнов А.В. Сорныерастения – М.: Колос, 1984. – 320 с.</p> <p>5.Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (щорічні видання)</p> <p>6.Методика випробування і застосування пестицидів / С.О. Трибель, Д.Д. Сігарьова, М.П. Секун, О.О. Івашенко та ін.; за ред. проф. С.О. Трибеля. – К.: Світ, 2001. – 448 с.</p> <p>7.Збірник наукових праць Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків, випуск 20. – 2014. – С. 31-36.</p> <p>8.Методики проведення досліджень у буряківництві / [М.В. Роїк, Н.Г. Гізбуллін, В.М. Сінченко, О.І. Присяжнюк та ін.]; під заг. ред. академіка НААН М.В. Роїка та член-кореспондента НААН Н.Г. Гізбулліна. – К.: ФОП Корзун Д.Ю., 2014. – 374 с.</p> <p>9.Наукові назви польових бур'янів. Довідник / Р.І. Бурда, Н.Л. Власова, Н.В. Мироська, Є.Д. Ткач. – К., 2004. – 95 с.</p> <p>10.Лениджер А. Основыбиологии в 3-х томах. М.: «Мир» 1985 – 926 с.</p>
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ			
Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
	90-100	A	відмінно
	82-89	B	добре
	74-81	C	
	64-73	D	задовільно
	60-63	E	
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ			
Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу академічної доброчесності ІБКіЦБ НААН», виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до відділу аспірантури			
Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни			